

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Evangelistarivm M. Maruli Spalaten. opus vere
euangelicum, sub fidei, spei & charitatis titulis in septem
libros partitum**

Marulić, Marko

Coloniæ, 1532

VD16 M 1298

De vitio auaritiæ. ca. 17.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35578

aut agros propter nomen meum, centuplum accipiet,
& vitam æternam possidebit. Itaque magis grata est
deo seruatorum suorum voluntaria paupertas, quam di-
uitum seculi quotidiana munera.

¶ De vitio auaritiæ Caput. XVII.

Sed quid de illorum cupiditate dicemus, qui cumu-
landis opibus nunquam faciuntur, atque in tantū
stenaces sunt, ut nihil pauperi porrigant, & quibus
magis curæ est, pecuniam quæ sibi superat nulli vsui re-
condere, quam egestati impartire alienæ? Quam male
cum illis agitur, nosse operæpretium erit, ne quis opu-
lentiæ eorum inuidendo, mores imitari decernat, per-
datque dei gratiam, cum diuitias acquisierit. Non est
enim amator dei, quem non miseret pauperis, dicente
Iohanne Apostolo: Qui habuerit substantiam huius *r. Iohan. 3*
mundi & viderit fratrem suum necesse habere, & clau-
dit viscera sua ab eo, quomodo charitas dei manet in eo?
Inter scelera quibus Sodoma interit, obicitur quod ma-
num egeno & pauperi non porrigebant. Frustra itaque *Ezec. 16.*
illi misericordiam a deo sperant, qui misericordiā pro-
ximis non exhibent. Nec in aduersis eorum exauditur
deprecatio, qui miserorum precibus non mouentur. ait
cū scriptura: Qui obturat aures suas ad clamorem pau- *Prou. 21.*
peris, & ipse clamabit, & non exaudietur. Minus est ta-
men sua non tribuere; aliena quoque iniuste rapere co-
git auaritia, & ne a pauperum quidem fortunis impias
continere manus, nullo satiabilis congestu, nulla copia
contenta, imo eo cupidior, quo plura rapuerit. Vnde de
illis quibus ea dominatur, est dictum: Rapiunt non *Prou. 11.*
sua, & semp̄ in egestate sunt. Semp̄ quippe restat, quod sibi
vēdicare affectent. Eiusmodi iniustitiā dānat dñs in Isa-
ia, dicens: Væ quod p̄daris, nōne & ipse p̄daberis? & quod sper- *Isaia. 33.*
nis, nōne & ipse sperneris? cū cōsummaueris dep̄datio-
nem, dep̄daberis, cū fatigatus desieris contemneris, con-
temneris. Ad eos maxime ista spectat cōminatio, qui in
potestatibus ysantur, & pastoris adepti officiū, gregē *Potestas.*
sibi cōmissum detondere non cessant. Si iumentum ster-

cus fecerit, si extra ædeis loturam quis effuderit, si cū
 altero parum quid altercatus fuerit, mulctatur pecu-
 nia, quasi qui maiestatem læserit; denique mille causæ
 habentur despoliandi inopem, nulla miserendi. Et mi-
 ramur si illorum qui sic agunt, non miseretur deus, si li-
 beris orbantur, si ab inimicis infestantur, si & ipsi a po-
 tentioribus despoliantur; quasi vero iustus dominus iu-
 stitiæ suæ oblitus, tam iniquas exactiones impune ab-
 ire passurus sit & non pro merito vindicaturus? nunquid
 Pro. 22. vanum est quod Salomon præcipit, dicens: Non facias
 violentiam pauperi, neque conteras egenum in porta,
 quia dominus iudicabit causam eius. Sed enim tam fa-
 tua est cupiditas, vt ne flagellata quidem resipiscat. Ad-
 uersitatibus interdum affliguntur auari, & tamen ma-
 la quæ sustinent, non suo vitio imputant, sed fortunæ.
 Itaque rerum amissione nõ emendantur, sed magis ad
 prædandum rapiendumque accensi, reparare amissa fe-
 stinant donec ipsi vitam amittant, & ad inferos detru-
 si crimen suum tandem agnoscant. Si quis tamen aures
 Malach. 3. audiendi habet, audiat, & timere discat, cum audierit
 illud quod in Malachia est scriptum: Et accedã ad vos
 in iudicio, & ero testis velox maleficis & adulteris &
 periuris, & qui calumniantur me recedem mercenarij, &
 humiliant viduas & pupillos, & opprimunt peregrini-
 Amos. 5. num, nec timuerunt me dicit dominus exercituum. Au-
 diat & illud quod in Amos propheta legitur: Pro eo quod
 diripiebatis pauperem, & prædã electam tollebatis ab
 eo, domos quadro lapide ædificabitis, & non habitabi-
 tis in eis: vineas plantabit is amantissimas, & non bibe-
 tis vinum earum, quia cognoui scelera vestra, & fortia
 peccata vestra. Igitur vel illa vobis o diuites quæ iniquè
 comparastis eripientur, vel vos illis, & spes omnis ma-
 le partæ rei in contrarium vertetur. Intolerabilior ta-
 men erit pœna inferni, quam vitæ præsentis calami-
 tud. Cæterum neque illorum inulta erit auaritia, qui di-
 cundi iuris fugientes officio, pecunia donisue corrupti
 iniuste iudicant, & quæstum magis quam æquitatẽ di-
 ligunt, eiusq; causam potiore habet qui plus dede-

rit. His per prophetam dicitur. Væ qui iustificatis impium pro muneribus, & iustitiam iusti aufertis ab eo. Et in Iob est scriptum: Ignis deuorabit tabernacula eorum, qui munera libenter accipiunt. Illi quidem libenter munera accipiunt, quos cupiditas illicit, non quos necessitas constringit. Neque enim peccauit Ioseph a Pharaone accipiens dona, neque Daniel a rege Babylonis. Vtrunq; diuina prouidentia contigit, ut populus Israel prius in Aegyptum confugiens, principem suae gentis haberet a quo aleretur, deinde in Chaldea captiuus, a quo protegeretur. Ideo isti nec honorem nec dona recusarunt, ut suis in necessitate succurrerent, non ut sibi opes aceruarent. Beatus est autem qui præceptum dñi obseruat, dicentis: Non consideres personam pauperis, nec honores vultum potentis, iuste iudica proximo tuo. Inuisus iudex est iuxta Iacobi apostoli sententiam, quae plus honoris defert diuiti superbo, quam pio pauperi & humili. Captator est profecto, non amicus, qui tantum diuitibus blanditur, laudat ut stipem eliciat, honorat ut lucretur. Cui autem verum diuitis potius est, non dona sequitur, sed iustitiam. Quam quoniam opibus præfert, ipse a domino honorabitur dicente propheta: Qui excutit manus suas ab omni munere, iste in excelsis habitabit. Munerum ergo auidus, & a recto auersus, non in excelsis, sed in ima habitabit inferni. Hæc fors etiam illo erit, qui se dei seruitio ideo dedicant, ut mammonæ, non ut deo seruiant, quibus ipse in euangelio respondens, ait: Quæritis me non quia vidistis signa, sed quia manducauistis de panibus, & saturati estis. Ab his enim episcopatus quæritur, ut numis arca impleatur, non ut bonum opus exerceatur: ut venter epulis repletus luxuriet, non ut Christus in paupere pascatur. ut mens inanis gloriæ vento inflata superbiat, non ut humilitate delectata deo placeat. De istis prophetare iussus Ezechiel ait: Væ pastoribus Israel, qui pascebant semetipsos. Nonne greges a pastoribus pascuntur? Lac comedebatis, & lanis operiebamini, & quod crassum erat occidebatis, gregem autem meum non pascebatis. Et quia magis pecuniæ

Isaiæ. 5.
Iob. 15.

Ioseph.
Daniel

Leuit. 15.

Iacob. 2.

Isaiæ. 31.

Presbyter

Iohan. 6.

Ezech. 34.

- quam animarum lucro inhiant, quod infirmum (inquit) fuit, non consolidastis, & quod ægrotum, non sanastis; quod fractum, non alligastis, & quod abiectum nõ redixistis; & quod perierat non quæstis. Talium auaritiã & per os Malachie prophetæ arguit, dicens, **Malac. 1.** Quis est in vobis qui claudat ostia, & incendat altare meum gratuito? Non est mihi voluntas in vobis, dicit dominus exercituum & munus non suscipiam de manu vestra. Licet autem in euangelio dicat, Dignus est operarius mercede sua, necessaria permittit, non superflua imperat. Si superfluis abundas, dispensatio tibi credita est, vt aliorum inopiam iuues, non abusus concessus vt voluptatibus perfruaris. Alienum est, quicquid supra necessitatem est: de quo in euangelio dicitur; Si in alieno fideles non fuistis, quod vestrum est quis dabit vobis? Tibi o sacerdos promissum est regnum cælorum si modo tibi credita recte dispensaueris; sin vero quod professus es, implere neglexeris, nec tibi quod a domino promissum erat dabitur, & dũ temporalia bona sectaris, amittes æterna. Domum enim orationis fecisti domum negotiationis, vedendo columbas, hoc est, spiritus sancti dona in quæstum conuertendo; cum Christus clamitet, dicens; Gratis accepistis, gratis date. An ad Apostolum confugies dicentem: Qui altario seruit, de altario viuere debet? sed de altario viuere tibi permittitur, non luxuriari, cum idem dicat: habentes victum & vestitum, his contenti simus. At tu cum multa possideas, plura concupiscis; nec tam tibi de salute plebis cura est, quam de exigendis pensionibus, de decimis oblationibusq; colligendis, pro his in ecclesia declamas pro his execrationum elogia valuis ecclesie affigis, ad cætera mutus, & illis similimus quibus dicitur; Væ vobis scribæ & pharisæi qui decimatis mentam & anethum & cuminum, & reliquistis quæ grauiora sunt legis iudicium & misericordiam & fidem, hæc oportuit facere & illa non omittere. Scriba es igitur & pharisæus, cum extigis pecuniam & non præstas doctrinam, cū de quæstu tuo cogitas, & eorum saluti qui tibi commissi sunt
- Lucæ. 16.**
Sacerdos.
- 1. Cor. 9.**
1. Tim. 6.
- Mat. 23.**
- Episcopi,**

non consulis. Excolas culicem quæ leuissima sunt curæ habens, & deglutis camelum, in ventrem negligentia demergens ea quæ maximi momenti esse deberet. Mercenarius non pastor es. Vides lupum venientem & fugis. Perit ille adulterio, ille vsuris, alius furto, alius odio, alius alio flagitio, & in tanto animarum periculo taces, obmutescis, hiscere non audes, & illos duntaxat perituros prædicas, qui decimas non soluerint, qui debitas ecclesiæ tuæ pensiones in tempore non attulerint & eidem legata interuerterint, perinde ac si non sit aliud peccati genus quod perdat homines, quam istud in quo opulentia tua patitur detrimentum. Cum tamen ijs qui egestate premuntur, non solum quod debent remitti debeat, sed etiam de rebus quas affatim collegisti. quantum opus est impendi. Detestabilis & illorum cupiditas, qui simulata sanctitate decipiunt, & vel pro ædificando sacello. vel pro peregrinationis voto perficiendo, vel pro aliquo alio pietatis opere exequendo æraflagitant, quasi non furti vel rapinæ sit genus, mædacio aliquid elicere, & in alium quam in quem datum est vsum cõuertere, Hi tanto grauius punienderrunt, quanto fallacius egerint dicente domino: Qui deuorant domos viduarum sub obtentu proluxæ orationis, hi accipient prolixius iudicium. Execranda & negotiatorum auaritia, qui nec fœnore abstinēt, nec merces adulterare timent, pondere quoq; & mensuris fallunt alia statera vendentes, alia ementes, neq; eos pœnitent aut pudet dolo ac fraudibus niri vt lucrentur. Aduersus istos iratus dominus per Micheam prophetã vociferatur & ait: Adhuc ignis in domo impij thesauri iniquitatis, & mensura minor iræ plena, nunquid iustificabo stateram impiam & saccelli pondera dolosa? Deniq; minatur facturum se, vt congregatæ tanto flagitio opes fiant hostibus in prædam, & ipsi opus domini in captiuitatem. Horum etiam in Amos propheta dolos ac malignitatem detegit: dicens, Audite hoc qui contemnitis pauperem, & deficere facitis egenos terræ dicentes, q̃do transibit messis, & venūdabimus merces & sab

Hypocri-
ta.

Mar. 12.

Negotia-
tor

Miche. 6

Amos. 8.

batum, & aperiemus frumentum, vt minuamus mensuram, & augeamus siclum, & supponamus stateras dolosas, vt possideamus in argento egenos. & pauperes pro calciamentis & quisquilias frumenti vendamus. Ac ne frustra talia obiecisse videatur, iurat q̄ lugebūt, & dolore supplicij persoluent. quod cum delectatione lucri perpetrarunt.

De vana diuitum spe.

Cap. XVIII.

Genz.
Iudas.

Luce. 12

Psal. 51.

1. Tim. 6

Nemo igitur diu se fruiturum male partis rebus confidat, sed quo plura inique congerit, eo miserabiliorem finem expectet. Timeat pœnam Giezi, timeat exitum Iudæ, alter mendacio munus extorsit, & reuersus est leprosus, alter iustum vendidit, p̄ argento, & laqueo vitam finiuit. Ille q̄q̄ quem purpura regebat, quem q̄tidiana saginabant cōuiuia, in inferno sepultus, in flāmis ardens totus, frustra guttā aquæ petiit, q̄ linguam tm̄ refrigeraret. Diues ille alter, q̄ frugum hubertate lætatus dilatare cogitabat horrea, & in annos multos opulenter viuere, statim audiuit. Stulte, hac nocte aiā tuam repetēt a te, q̄ aut̄ parasti cuius erunt? Sic est, inqt, q̄ sibi thesaurizat, & non est in deū diues. De isto in psalmis dī. Videbunt iusti & timebūt. & sup̄ eum ridebunt, & dicent. Ecce homo q̄ non posuit deū adiutore suū, sed sperauit in multitudine diuitiarū suarū, & p̄ualuit in vanitate sua. Ideo Apostolus ad Timotheum Diuitibus, inqt, huius seculi p̄cipe, non sublime sapere, neq̄ sperare in incerto diuitiarū, sed in deo viuo, q̄ p̄stat nobis oīa abūde ad fruendū, bñ agere, diuites fieri in bonis opibus, facile tribuere, communicare, thesaurizare sibi fundamentum bonū in futurū. Qui vult ergo in deū diues esse, non sibi thesaurizet, sed inopiæ alicū. In deum diues est, qui charitatis opibus abundat, non q̄ rebus opulentus incedit. Esurientes & sitiētes iustitiā, dñs implet bonis, diuites autē auaros dimittit inanes. Quid p̄ sunt auaro diuitiæ, si custos illarū